

Naturstyrelsen
Himmerland
J.nr. NST-422-01047
Ref. ohy
Februar 2016

NOTAT
vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 for N24 - Hanstholm Reservatet, Hanstholm Knuden, Nors Sø og Vandet Sø

Forslag til Natura 2000-plan for *N24 Hanstholm Reservatet, Hanstholm Knuden, Nors Sø og Vandet Sø* har været i offentlig høring fra den 19. december 2014 til den 10. april 2015.

Indkomne høringssvar ses på:

<http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Alle forslag til Natura 2000-planer er annonceret offentligt på Naturstyrelsens hjemmeside og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder, jf. miljømålsloven § 43. Den offentlige høring er endvidere annonceret i en række landsdækkende og regionale aviser. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer.

Naturstyrelsen har modtaget i alt ca. 760 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat – se:

www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt 2 høringssvar.

Svaret har især berørt følgende emner:

- 1) *Områdebeskrivelse*
- 2) *Områdeafgrænsning*
- 3) *Udpegningsgrundlag*
- 4) *Overvågning*
- 5) *Trusler*
- 6) *Indsatsprogram*
- 7) *Virkemiddel – LDP*
- 8) *Lovgrundlag - håndhævelse*

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de overfor nævnte punkter. Naturstyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv. Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Liste over høringssvar med ID-nummer vedlægges som bilag 1. Høringssvarene kan i sin helhed læses på: <http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Bemærkninger til planforslaget

1. Områdebeskrivelse

Danmarks Naturfredningsforening, Thy afdeling har den opfattelse, at Naturstyrelsen under omtalen af Tved og Vilsbøl Klitplantager bør nævne, at der i begge offentligt ejede plantager er oplagte potentialer for udvidelse og sammenbinding af naturtyper.

Naturstyrelsen oplyser, at man i områdebeskrivelsen har bestræbt sig på at beskrive de faktiske forhold i området med stor vægt på eksisterende vigtige naturværdier.

2. Områdeafgrænsning

Danmark Naturfredningsforening, Thy afdeling finder det uacceptabelt, at Trafikministeriet umiddelbart syd for Hanstholm Havn ejer et ganske stort naturområde reserveret til havneformål. Området ligger som en enklave, men bør ifølge foreningen inddrages i Natura 2000-området.

Danmark Naturfredningsforening, Thy afdeling foreslår, at området udvides mod øst således, at hele den offentligt ejede del af Sårup Knuden medtages i Natura 2000-området.

Den gennemførte høring vedrører alene forslag til Natura 2000-planer. Selve Natura 2000-områdernes afgrænsning har været i offentlig høring i forbindelse med område-udpegningen.

Grænserne blev trukket således, at områderne skulle rumme den natur og de levesteder, som Danmark er forpligtet til at udpege områder for, samtidig med at man bestræbte sig på at opnå enkle grænser, som så vidt muligt fulgte eksisterende administrative eller fysiske grænser. I forbindelse med digitalisering af områdeafgrænsningerne kan der være opstået tekniske fejl, som Naturstyrelsen løbende retter.

Der er ikke pligt til at få al natur omfattet af Natura 2000-områderne og dermed af planerne.

3. Udpegningsgrundlag

Danmarks Naturfredningsforening, Thy påpeger, at der i udpegningsgrundlaget mangler tidvis våd eng (6410), som man mener findes på ganske store arealer i Hanstholm Reservatet.

Naturstyrelsen oplyser, at forklaringen på dette højst sandsynligt findes i nøgle til identifikation af danske naturtyper på habitatdirektivet (Habitatnøgle, vers. 1.04 Appendiks 4a, 7. maj 2010). Ifølge nøglen skal områder med flyvesand kortlægges som klitnatur (21xx), typisk som klithede (2140) eller klitlavning (2190), som det er tilfældet i dette område. Styrelsen har ikke fundet tidvis våd eng i forbindelse med kortlægning af områdets naturtyper.

Danmarks Naturfredningsforening, Thy undrer sig over, at der kan være skovnatur på udpegningsgrundlaget, når den under alle omstændigheder må være plantet. Foreningen mener desuden, at taks som skovnaturtype ud fra en naturrestaurerende mulighed og historisk synsvinkel vil være oplagt for området.

Naturstyrelsen oplyser, at kortlægning af skovnatur er baseret på "Tekniske anvisninger for kortlægning og registrering af skovnaturtyper og levesteder for skovlevende arter i Natura 2000 områder." Buttenschøn, R.M. m.fl. 2006. Skov & Landskab for Skov- & Naturstyrelsen.

I Danmark har vi defineret 10 skovnaturtyper, og de fremgår af "Habitatbeskrivelser, årgang 2010-1 2. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer)". Skovnaturtyperne består af (delvis) naturlig skovvegetation med hjemmehørende arter, og her falder taks uden for denne kategori.

Skovnatur kan være plantet, men plantede forekomster medtages i forbindelse med kortlægning normalt kun i ældre bevoksninger, når rækkepræget er under opløsning.

4. Overvågning

Danmarks Naturfredningsforening, Thy anbefaler en intensiveret og stærkt forbedret overvågning af naturtyper og arter inden for området.

Naturstyrelsen skal hertil anføre, at planen er bygget op på ensartede nationale data indsamlet og kvalitetssikret i det nationale overvågningsprogram, hvor der via feltbesigtigelser er sket en registrering af naturtyper og naturtilstands-parametre i alle områder for de mest udbredte og/eller truede naturtyper.

Registreringer og tilstandsvurdering er gennemført i overensstemmelse med de tekniske anvisninger fra DCE. Med 2. generation af basisanalyser er der nu landsdækkende dataserier for langt de fleste naturtyper på land.

De data om fugle, som indberettes til EU, og som Danmark er forpligtet til at arbejde efter, bygger på minimum 12-års registreringer.

For ynglefugle er der i det omfang, de er blevet overvåget medtaget data frem til 2012. For 16 af de mest truede ynglefugle er der udviklet et tilstandsvurderings-system for arternes levesteder. Der vil i de kommende år blive kortlagt flere levesteder for de 16 arter, ligesom Naturstyrelsen forventer, at der udvikles yderligere tilstandssystemer for andre ynglefugle. I dette område er der foretaget levestedskortlægning for tinksmed og rørdrum.

Der er desuden foretaget levestedskortlægning for stor vandsalamander.

Der henvises i øvrigt til det generelle høringsnotat om emnet.

5. Trusler

Danmarks Naturfredningsforening, Thy mener, at det næppe er rigtigt, at gyvel er et problem i de lysåbne naturtyper. Endvidere mener foreningen at det er korrekt, at bjergfyr og rynket rose udgør et alvorligt problem for naturtyperne, men at planen i den sammenhæng mangler at nævne glansbladet hæg som et kommende problem.

Naturstyrelsen kan oplyse, at i forbindelse med den sidste kortlægning (2010 – 2012) blev det registreret, at størstedelen af naturtyperne har spredt forekomst af vedplanter. En mindre del af arealet med klitnaturtyper har en høj dækning af vedplanter i form af en del selvsåede nåletræer.

Data fra kortlægningen viser, at arealet med klitnaturtyper overvejende er i god og dermed gunstig tilstand. En mindre del af arealet med naturtyperne er dog i moderat til ringe tilstand bl.a. pga. forekomst af invasive arter.

Styrelsen har ikke fremhævet gyvel som en problem-art i dette område. I forbindelse med næste kortlægning vil problemer med glansbladet hæg blive vurderet.

Danmarks Naturfredningsforening, Thy påpeger, at foreningen i en årrække har argumenteret imod Vindsurfing på Vandet Sø, fordi denne aktivitet truer både naturværdier og andre stille rekreative aktiviteter samt foregår på bekostning af bredejere.

Naturstyrelsen skal hertil anføre, at som det fremgår af basisanalysen har DCE i rapport nr. 52 vurderet betydningen af forstyrrelser for Natura 2000-områdernes udpegede arter, samt vurderet om eksisterende beskyttelsesbestemmelser er tilstrækkelige.

For ynglefuglene vurderes det i DCE-rapporten, at der ikke er behov for yderligere beskyttelse af ynglefuglene i området. Både tinksmed og trane yngler i områder, der er omfattet af et færdselsforbud. Hjejle har i de senere år haft en sporadisk yngleforekomst på lokaliteten og i flere år er der ikke gjort ynglefund.

For trækfuglene vurderes det i DCE-rapporten, at der ikke synes umiddelbart at være et behov for reservatjusteringer af hensyn til trækfuglene i området.

På den baggrund vurderer Naturstyrelsen, at forstyrrelse ikke udgør et problem for områdets udpegede arter.

Der henvises i øvrigt til det generelle høringsnotat om emnet.

Danmarks Naturfredningsforening, Thy oplyser, at hestegræsning i et bestemt område i Hanstholm Reservatet er for intensiv med erosion til følge.

Naturstyrelsen kan oplyse, at Naturstyrelsen Thy er ansvarlig for naturplejen i dette område, og at foreningen kan rette henvendelse til enheden om sine observationer af skader på naturtyper.

6. Indsatsprogram

Danmarks Naturfredningsforening, Thy foreslår, at 3 større skovbevoksede områder i statens plantager fældes til fordel for genopretning af lysåbne naturtyper. Det drejer sig om a) de sammenhængende kalkskrænter mellem Sårup Knude og østsiden af Tormål Sø b) en ca. 500 m korridor mellem Tormål Sø og klitheden vest for Kokkjær Vand c) unge plantagearealer nord for Nors Å og vest for Tuekær ved Nors Sø.

Foreningen foreslår endvidere, at både Nors og Vandet søer genskabes i forhold begge søers naturlige og oprindelige udstrækning mod øst. Endvidere foreslår foreningen, at det kunstige afløb (Nors Å) fra Nors Sø sløjfes til gavn for søen og de tilstødende naturtyper.

Naturstyrelsen skal hertil anføre, at den nationale prioritering af indsatsen i 2. planperiode sigter på, at den planlagte og igangsatte indsats i 1. planperiode fastholdes, og at der tages hånd om særligt truede naturtyper og arter, samt at der påbegyndes en strategisk indsats for langsigtet at sikre den nødvendige pleje af de lysåbne naturarealer.

Planens forslag til indsats skal ses i denne overordnede ramme, og der er ikke i den kommende planperiode 2016 – 21 planlagt nye udvidelser af naturtyper, genopretning af Nors og Vandet Søer eller sløjfning af Nors Å.

Der henvises i øvrigt til det generelle høringsnotat om emnet.

Thisted Kommune er i tvivl om, hvad det indebærer, at der skal være særlig opmærksomhed på klithede, klitlavning, kalkoverdrev og bøg på mor samt levesteder for liden najade og sædgås.

Naturstyrelsen kan oplyse at formuleringen "særlig opmærksom" anvendes i forbindelse med arter og naturtyper, der har en væsentlig forekomst i området, og som er i tilbagegang, hvorfor der er en særlig forpligtigelse for at tage vare på disse arter/naturtyper. Myndighederne skal i forbindelse

med deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen lægge denne indsats til grund.

Styrelsen har ved en fejl medtaget skovnaturtypen bøg på mor. Arealet med bøg på mor er fredskovspligtigt og indgår derfor ikke i denne plan, da planlægningen for de skovbevoksede fredskovspligtige arealer kun revideres hvert 12. år. Fejlen vil blive rettet i den endelige plan.

7. Virkemidler - LDP

Thisted Kommune mener, at når der skal iværksættes en grundlæggende indsats på hedearealer og bekæmpelse af invasive arter (over 10 %) på 3 forskellige naturtyper forudsætter det, at de rette virkemidler er til stede, og at der afsættes tilstrækkelig økonomi i form af landdistriktsprogrammets-midler (LDP).

Naturstyrelsen har noteret sig Thisted Kommunes synspunkter. De endelige planer er afstemt, så den politisk besluttede økonomiske ramme og den i planerne krævede indsats passer sammen. Kommunerne har med Økonomiaftale 2014 mellem KL og Finansministeriet fået tilført midler blandt andet til gennemførelse af visse indsatser (herunder de nedennævnte), som kan gennemføres med hjemmel i naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

Den grundlæggende indsats på hedearealer - som rydning, afbrænding eller skrælning - skal kommunalt finansieres på privatejede arealer (offentlige lodsejere betaler selv), mens en efterfølgende pleje i de fleste tilfælde falder indenfor LDP. Indsats mod de invasive arter med fokus på arealer med en forekomst på over 10 % skal kommunalt finansieres på privatejede arealer (offentlige lodsejere betaler selv).

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

8. Lovgrundlag - håndhævelse

Danmarks Naturfredningsforening, Thy finder det påkrævet, at myndighederne i området i højere grad prioriterer håndhævelsen af de eksisterende natur- og miljøbeskyttende love.

Naturstyrelsen skal hertil oplyse, at håndhævelse af de eksisterende natur- og miljøbeskyttende love er ikke omfattet af denne høring.

**Justering af forslag til Natura 2000-plan for N24 -
Hanstholm Reservatet, Hanstholm Knuden, Nors Sø og Vandet Sø**

På baggrund af de indkomne bemærkninger er planen tilrettet, idet skovnaturtypen bøg på mor er taget ud af indsatsprogrammets specifikke retningslinjer.

Der er endvidere foretaget justering af teksten i afsnit 1. Natura 2000-planlægning og afsnit 4. Indsatsprogram - med henblik på at præcisere videreførelse og konsolidering af indsatsen fra 1. planperiode i lyset af, at indsatsen fra den første generation planer har haft en kortere periode til gennemførelse end forudsat.

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

**Bilag 1: Afsendere af høringssvar til Natura 2000-plan nr. 24 -
Hanstholm Reservatet, Hanstholm Knuden, Nors Sø og Vandet Sø**

20150410200954257 - Ib Nord Nielsen, formand for Danmarks Naturfredningsforening, Thy

20150410125928326 - Thisted Kommune

Side 7/8

